

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-02-149S

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS	
Вступ до фаху		Entry to the profession	
Шифр за ОП	OK1.13	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: Бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Виробництво та технології	18	Field of Knowledge Production and technology	
Спеціальність Технології захисту навколишнього середовища	183	Field of Study: Environmental protection technologies	
Освітня програма: Технології захисту навколишнього середовища		Degree Programme: Environmental protection technologies	

Силабус навчальної дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою Технології захисту навколишнього середовища за спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Рівне : НУВГП, 2023. 9 сторінок.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/28176/>

Розробники силабусу: *е-підпис* Клименко Микола Олександрович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
е-підпис Клименко Людмила Валентинівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Силабус схвалений на засіданні кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Протокол № 15 від 28 серпня 2023 року

Завідувач кафедри:
е-підпис Клименко М.О., д. с.-г. н., професор

Керівник ОП:
е-підпис Статник І.І., к. с.-г. н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІАЗ
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
е-підпис Прищепя А.М., д. с.-г. н., професор

© НУВГП, 2023

**«Вступ до фаху»
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ**

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Технології захисту навколишнього середовища</i>
Спеціальність	<i>183 «Технології захисту навколишнього середовища»</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-й рік навчання, 1-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС</i>
Лекції:	<i>16 год. – д. ф. н.; 2 год. – з. ф. н.</i>
Практичні заняття:	<i>16 год. – д. ф. н.; 8 год. – з. ф. н.</i>
Самостійна робота:	<i>58 год. – д. ф. н.; 80 год. – з. ф. н.</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>державна</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

<p>Лектор</p> 	<p align="center"><i>Клименко Микола Олександрович</i> доктор сільськогосподарських наук, професор, почесний професор НУВГП, заслужений діяч науки і техніки України, академік МАНЕБ, ЕАНУ, завідувач кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства</p>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Клименко_Микола_Олександрович
ORCID	https://orcid.org/orcid-search/search?searchQuery=0000-0003-0892-0648
Як комунікувати	m.o.klimenko@nuwm.edu.ua
<p>Асистент лектора</p> 	<p align="center"><i>Клименко Людмила Валентинівна</i> кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи</p>
Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Клименко_Людмила_Валентинівна
ORCID	-
Як комунікувати	l.v.klimenko@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Метою вивчення курсу «Вступ до фаху» є формування у майбутніх фахівців уявлень про

свою професію, майбутню діяльність, про шляхи досягнення професійного вдосконалення в ній, формування початкових знань на базі основного поняттєво-термінологічного апарату екології; формування знань, умінь та навичок з головного предмету своєї діяльності. Під час занять студент повинен зрозуміти значення фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін для формування своїх професійних знань.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- систему підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти;
- навчальні плани зі спеціальності;
- значення майбутніх дисциплін для формування майбутньої майстерності;
- ключові поняття з екології;
- кваліфікаційні вимоги до спеціаліста екологічного напрямку;
- сучасні напрями розвитку екологічних знань.

Вміти:

- раціонально планувати свою підготовку, з врахуванням тісного зв'язку усіх дисциплін;
- ставити та розв'язувати проблеми;
- аналізувати інформацію;
- визначати засоби досягнення мети;
- корегувати процес досягнення мети;
- прогнозувати наслідки результатів діяльності.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=5906>

Компетентності

ЗК2. Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК9. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПР1. Знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні положення з біології, хімії, фізики, математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно-технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природозахисних задач у виробничій сфері.

ПР6. Обґрунтовувати та застосовувати природні та штучні системи і процеси в основі природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Методи та технології навчання	Проблемні лекції, семінарські, практичні роботи, дискусії, ділова гра, вирішення проблемних ситуацій
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, роздатковий матеріал, комп'ютерне обладнання для роботи з інтернет-ресурсами

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Кількість годин (денна/заочна), результати навчання, література	Зміст тем
Модуль 1	
Змістовний модуль 1	
Тема 1. Вступ до фахової освіти з технології захисту навколишнього середовища	
Лекції – 16/2 год; практичні – 16/8 год; самостійна робота – 58/80	
лекцій – 2/1 год. практичних – 2/0 самостійні – 5/10 ПР 1, ПР 6 Література: [1, 2, 3]	Предмет і завдання дисципліни. Суть фахової діяльності бакалавра з Технології захисту навколишнього середовища. Формування свідомого ставлення до довкілля.
Тема 2. Перспективи розвитку людства на засадах сталого розвитку	

лекцій – 2/0 год. практичних – 2/2 самостійні – 5/10 ПР 1, ПР 6 Література: [2, 3, 8]	Характеристика екологічної, соціальної, економічної ситуації в Україні. Гуманістичні ідеї сталого розвитку. Потреба в розробці «Стратегії сталого розвитку України». Стратегічна мета, місія, стратегічні і операційні цілі та завдання збалансованого розвитку. Освіта та її реформування в інтересах сталого розвитку.
Тема 3. Система вищої освіти в Україні	
лекцій – 2/0 год. практичних – 2/0 самостійні – 10/10 ПР 1, ПР 6 Література: [2, 3, 4, 7, 9]	Поняття про освіту. Система вищої освіти України. Система вищої освіти країн світу. Управління освітою в Україні.
Тема 4. Організація навчального процесу у ЗВО	
лекцій – 2/0 год. практичних – 4/2 год самостійні – 8/10 год ПР 1 Література: [1, 2, 3, 7, 9]	Історія виникнення ЗВО. Класифікація ЗВО за формами власності. Структура закладів вищої освіти в Україні.
Змістовний модуль 2.	
Тема 5. Стандарти вищої освіти України та нормативно-правова база організації освітнього процесу у ЗВО	
лекцій – 2/0 год. практичних – 2/0 самостійні – 8/10 ПР 1 Література: [2, 3, 7, 9]	Структура стандарту вищої освіти зі спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Нормативно-правова база організації освітнього процесу в НУВГП. Форма організації освітнього процесу в НУВГП. Доступ до вищої освіти.
Тема 6. Перспективи та проблеми входження України у Європейський освітній простір	
лекцій – 2/0 год. практичних – 2/2 самостійні – 8/10 ПР 1, ПР 6 Література: [2, 3, 4]	Характеристика Європейського освітнього простору. Болонський процес як засіб розвитку вищої освіти країн Європи. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Організація навчання за кредитно-модульною системою. Структура навчальної дисципліни та залікового кредиту.
Тема 7. Порівняльна характеристика світової та вітчизняної освіти з технологій захисту навколишнього середовища	
лекцій – 2/1 год. практичних – 2/2 самостійні – 10/10 ПР 1, ПР 6 Література: [2, 3, 4]	Характеризується освіта з технології захисту навколишнього середовища (з подібними). Наголошується, що освіта з ТЗНС є основою подолання кризових екологічних проблем, що виникають у гідросфері, педосфері та атмосфері. Аналізуються ОП та навчальні плани ЗВО України, за якими ведуть підготовку здобувачів першого рівня зі спеціальності ТЗНС. Аналізуються шляхи покращення підготовки здобувачів зі спеціальності ТЗНС.
ТЕМА 8. Система організації освіти зі спеціальності ТЗНС.	
лекцій – 2/0 год. самостійні – 4/10 ПР 1, ПР 6 Література: [2, 3, 7, 15]	Класифікація та характеристика форм навчання. Зміст підготовки бакалаврів за спеціальності ТЗНС. Організація освітнього процесу, науково-методичної діяльності НУВГП. Забезпечення академічної доброчесності. Поєднання навчання та досліджень здобувачів спеціальності ТЗНС. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів у Центрі незалежного оцінювання. Ознайомлення з системою мір в НУВГП по запобіганню корупції.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
1. Права і обов'язки студента
2. Графік навчального процесу та його особливості. Освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти. Вивчення навчальних планів бакалавра та магістра
3. Вибір і оцінка теми наукового дослідження (об'єкт, предмет дослідження)
4. Види навчально-дослідницьких робіт
5. Психологічні властивості людини
6. Загальні вимоги до фахівця-еколога

7. Основні вимоги та складові екологічних проектів

Форми та методи навчання

Проведення лекційних занять передбачає демонстрацію презентацій із відповідним темі заняття теоретичним матеріалом та відео-роликів щодо впровадження принципів сталого розвитку. Частина лекційного заняття відводиться на діалогові технології, розгляд можливих практичних ситуацій у вигляді кейсових пакетів та дискусію. Здобувачі ВО мають можливість публічного виступу із презентацією лекційного матеріалу.

Практичні заняття передбачають виконання завдань за індивідуальними вихідними даними. У контексті практичних робіт застосовуються пошукові інтернет-системи та прикладні комп'ютерні програми Microsoft Excel і Google таблиці. За рішенням академічної групи одна з практичних робіт може бути замінена проведенням ділової гри, яка моделює конкретне професійне завдання еколога. Метою ділової гри є розробка конкретних пропозицій, щодо формулювання стратегічної мети, місії розвитку регіону, визначення стратегічних напрямків розвитку соціальної, економічної, екологічної сфер регіону, формулювання стратегічних і операційних цілей та завдань сталого розвитку регіону.

До проведення навчальних занять долучаються фахівці-практики.

Здобувачі ВО всіх форм навчання мають доступ до навчальних матеріалів, методичного забезпечення та інструкцій щодо самостійного опрацювання тем курсу на платформі Moodle та цифрового репозиторію НУВГП.

Здобувачі ВО отримують усі необхідні консультації для демонстрації знань та вмій на наукових конференціях, круглих столах, у публікаціях, аудиторних дискусіях, написанні кваліфікаційної випускової роботи.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Під час лекційних та практичних занять застосовуються мультимедійний проектор, ноутбук, телевізор, бібліотечні та інтернет фонди нормативно-правових документів (закони, постанови КМУ, ДСТУ), Google таблиці і Google-форми (корпоративна підписка), навчальні посібники, монографії, наукові та популярні статті. Здобувачі ВО використовують методичний матеріал, підготовлений викладачем: презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, занять і самостійної роботи

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати та захистити практичні роботи. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

- 60 балів – за вчасне виконання і захист практичних робіт та інших поточних завдань (самостійна робота), що становить поточну складову оцінки;
- 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Поточне оцінювання та проведення контрольних заходів у межах курсу відбувається згідно таких нормативних документів НУВГП: Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії <http://ep3.nuwm.edu.ua/8545/>; Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>; Положення про навчально-науковий центр незалежного оцінювання Національного університету водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4184/>.

Повний про перелік локальних нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу НУВГП (з останніми змінами та доповненнями) знаходиться за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty#1690-perelik-lokalnikh-normativnikh-dokumentiv-shcho-reglamentuyut-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu>

Поєднання навчання та досліджень

Під час лекційних та практичних занять застосовуються мультимедійний проектор, ноутбук, телевізор, бібліотечні та інтернет фонди нормативно-правових документів (закони, постанови КМУ, ДСТУ), Google таблиці і Google-форми (корпоративна підписка), навчальні посібники, монографії, наукові та популярні статті.

Здобувачі ВО використовують методичний матеріал, підготовлений викладачем: презентації за лекціями, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних, занять і самостійної роботи.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література
Основна

1. Петрук В.Г. Вступ до фаху : курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2008. 226 с.
2. Вступ до фаху : підручник / М.О. Клименко, В.Г. Петрук, О.В. Мудрак, Р.В. Петрук, Л.В. Клименко, Н.В. Гнілуша. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015 428 с.
3. Вступ до фаху : підручник / М. О. Клименко, В.Г. Петрук, О.В. Мудрак та ін. вид. 2-ге перероб., допов. Рівне : НУВГП, 2023. 469 с.

Допоміжна

4. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр) / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин; за ред. В.Г. Кременя. Київ-Тернопіль : ТДПУ, 2004. 147 с.
5. Програма ООН з навколишнього середовища: вебсайт. URL: <https://www.unep.org/> (дата звернення 17.08.2023).
6. Європейський екофорум : вебсайт. URL: <http://www.eco-forum.org> (дата звернення 17.08.2023).
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 17.08.2023).
8. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року : розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 443-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnogo-planu-dij-z-ohoroni-navkolishnogo-prirodnogo-seredovishcha-na-period-do-2025-roku-i210421-443> (дата звернення: 17.08.2023).

Інформаційні ресурси

9. Законодавство України / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
10. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
11. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
12. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
13. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://rivnechs.com.ua/>
14. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://lib.nuwm.edu.ua/>
15. Цифровий репозиторій НУВГП / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Складові навчальної дисципліни сприяють формуванню універсальних, корисних для будь-якого виду діяльності (між професійних) навичок, які дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання:

- **допитливість, ініціативність** – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу;
- **цілеспрямованість, наполегливість** – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів;
- **адаптивність, командна робота** – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, участі в діловій грі, опрацювання практичних кейсів;
- **соціальна обізнаність і відповідальність** – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності;
- **критичне мислення, лідерство, креативність** – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях;
- **самонавчання для професійного та особистісного зростання** – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів встановлені згідно Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>.

Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО: <https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/> та Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/25072>. У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, в день здачі контролю знань в деканат ННІАЗ подається апеляційна скарга, де аргументовано викладається суть питання. До скарги додається роздрукований варіант всіх відповідей цього здобувача під час виконання спроби. Директор ННІ скликає апеляційну комісію для розгляду скарги на яку запрошуються студент та представник ННЦНО, згідно Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/>
Повний про перелік локальних нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу НУВГП (з останніми змінами та доповненнями) знаходиться за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty#1690-perelik-lokalnikh-normativnikh-dokumentiv-shcho-reglamentuyut-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувач ВО має можливість визнання (перезарахування) результатів навчання в розрізі тематики курсу, які він набув у неформальній та інформальній освіті, згідно Положення про неформальну та інформальну освіту в НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti/dokumenty>

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>. У випадках виявлення плагіату при виконанні завдання, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно, згідно Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>. Здобувачі та викладачі повинні дотримуватися Положення про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування: <https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сайт Національного агентства забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>; сторінка НУВГП «Якість освіти» <http://nuwm.edu.ua/sp> та Сайті Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project — SAIUP) <https://academiq.org.ua/>

Повний про перелік локальних нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу НУВГП (з останніми змінами та доповненнями) знаходиться за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty#1690-perelik-lokalnikh-normativnikh-dokumentiv-shcho-reglamentuyut-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu>

Вимоги до відвідування

У випадку пропуску здобувачем ВО заняття (лікарняні, мобільність, т. ін.) відпрацювати можна під час консультацій, де здобувач ВО отримує відповідне індивідуальне завдання і звітує про його виконання в узгоджені з викладачем терміни. Розклад консультацій доступний на сторінці кафедри екології, ТЗНС та ЛГ: <http://nuwm.edu.ua/hni-az/kaf-ecology>. Для роботи з інформаційними ресурсами та проведенні розрахункових завдань здобувачі ВО мають можливість використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки. При карантині заняття проводяться в дистанційній формі з використанням Google Meet за корпоративними профілями

Автор
Завідувач кафедри

Микола КЛИМЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1538 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00